מו א מיי' פ"ג מהל' טומאת אוכלין הלכה ד :

דפי' כו' דמתיה מעם ל"ק

מו ב מיי' פי"ב מהל' בכורים הלכה ה סמג עשין קמה קמו עוש"ע י"ד סימן שכא סעיף י כהגה"מ ס"ה

מח ג מיי' שם הלכה ד עוש"ע שם סעיף ח :

מט א מיי' פ"ה מהל' אישות הלכה ה עור ש"ע אה"ע סימן כח סעיף כא :

שהשוחט כב] עורב להתלמד למו מכסיר · פירש הקופם אם נפל על הזרעים וכ"ם אם שחטו שחיטה גמורה למו מכסיר אפילו בגופיה דשחיטתו כג] מחשבתו ואם מחרו ולא שחטו הו לא פגיע ר' אליעזר דודאי בעלמא מוץ מכסיר למו בגלא מומאה פרק אלו טרפות ותימה כד] *פירש דדם מחיה מכסיר בעלמא דמה שעם יכסיר כיון דלא הוי דם שחיטה ודם. מגלים לא שייך בבהמה אלא באדם כה] : **שאני** עורב דאיל ויש בו סימני טהרה · הוא הדין כו] כ"ד עופות מוץ מנצר למומה פרק אלו טרפות (מולין סא:) : **כמאי** איריא להתלמד אפי' להתעסק. פירוש ואפי' מחרו נמי להתעסק נמי לאו שחיטה היא כז] וכמחרו דמי ואע"ג דלא לא היה הוכשר בדם שחיטה מ"מ פריך דלא אתי לאמומעיני דדם שחיטה מכסיר דהא כבר אמומעיני כח] ולא בא לאמומעיני · אלא דאין לריך מהבבה דאיל ויש בו סימני טהרה זה היה יכול לאמומעיני בלא שחיטה :

תורה אור

הבא במאי עסקינן כגון ששחטו להתלמד בו ובפלוגתא דרבנן דמים ור"ל אליעזר*דתניא אמר ר' יוסי סח לי נימוס אחיו של ר' יהושע הגרסי שהשוחט את העורב להתלמד בו דמו מכשיר ר' אליעזר אומר דם שחיטה לעולם מכשיר רבי אליעזר היינו תנא קמא אלא לאו איסורו חישובו איכא בינייהו תנא קמא סבר דמו מכשיר לעלמא אבל לגופיה בעי מחשבה ואתא רבי אליעזר למימר דם שחיטה לעולם מכשיר *ואפי' לגופיה נמי לא בעי מחשבה ממאי דילמא טעמא דר' אליעזר התם דשאני עורב דאיל ויש בו סימני טהרה ומנלן דסימני טהרה מילתא היא דקתני עלה דההיא א"ר שמעון מה טעם דאיל ויש בו סימני טהרה וכי תימא אי משום סימני טהרה מאי איריא להתלמד אפי' להתעסק נמי אין הכי נמי ומשום נימוס איתיביה ג) לא רצה לפדותו עורפו בקופיץ מאחוריו וקוברו ואסור בהנאה דברי רבי יהודה ורבי שמעון מתיר אימא ומחיים אסור בהנאה ור"ש מתיר והא מדסיפא מחיים הוי רישא לאו מחיים דקתני סיפא לא ימיתנו לא בקנה ולא במגל ולא בקרדום ולא יכניסנו לחדר וינעול דלת לפניו בשביל שימות ואסור בגיזה ועבודה דברי רבי יהודה ורבי שמעון מתיר רישא וסיפא מחיים רישא בהנאת דמיו סיפא בהנאת גופו וצריכא דאי תנא הנאת דמיו בההוא קא שרי רבי שמעון אבל בהנאת גופו אימא מודה ליה לרבי יהודה ואי תנא בהנאת גופו בההיא קאסר רבי יהודה אבל בהנאת דמיו אימא מודה לרבי שמעון צריכא וכן אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה מודה רבי שמעון לאחר עריפה שהוא אסור ואמר רב נחמן מנא אמינא לה דתניא °וערפתו נאמר כאן עריפה ונאמר להלן עריפה מה עריפה שנאמר להלן אסור אף כאן אסור מני אילימא רבי יהודה מחיים מיסר אסור אלא לאו רבי שמעון היא א"ל רב ששת ספרא ז) חבריך תרגומה לעולם רבי יהודה ואיצטריך סלקא דעתך אמינא ח) עריפה במקום פרייה עומדת מה פרייה מתרת אף עריפה מתרת קמ"ל אמר רב נחמן מנא אמינא לה מדתני ו) לוי הוא הפסיד ממונו של כהן לפיכך יופסד ממונו מני אילימא רבי יהודה הא מיפסד וקאי אלא לאו רבי שמעון היא איבעית אימא רבי יהודה ואיבעית אימא רבי שמעון ז) איבעית אימא רבי יהודה אפסידא דבינו ביני ואיבעית אימא רבי שמעון לפחת מיתה וכן אמר ריש לקיש מודה רבי שמעון לאחר עריפה שהוא אסור ורבי יוחנן ואי תימא רבי אלעזר אמר עדיין היא מחלוקת איכא דמתני לה להא דרב נחמן אהא *המקדש ד בפטר חמור אינה מקודשת לימא מתני' דלא כרבי שמעון אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה לאחר עריפה ודברי הכל איכא דאמרי הא מני לא רבי יהודה ולא רבי שמעון אי רבי שמעון תיקדש בכוליה אי רבי יהודה תיקדש בהך דבינו ביני אמר רבה בר אבוה אמר רב לעולם רבי יהודה וכגון שאינו שוה אלא שקל וסבר לה כרבי יוסי בר יהודה דתניא °תפדה תפדה [תפדה] מיד תפדה כל שהוא רבי יוסי בר יהודה אומר אין פדייה פחותה משקל אמר מר תפדה תפדה [תפדה] מיד תפדה *כל שהוא פשיטא איצטריך סד"א הואיל ואיתקש לבכור אדם מה בכור אדם אחר שלשים ט) וחמש האי נמי אחר שלשים וחמש קמ"ל תפדה מיד תפדה כל שהוא רבי יוסי בר יהודה אומר אין פדייה פחותה משקל ממה נפשך אי מקיש לבכור אדם חמש ליבעי ואי לא מקיש שקל מנא ליה לעולם לא מקיש אמר רבא אמר קרא °וכל ערכך יהיה בשקל הקדש *)בל ערכין שאתה מעריך לא יהו פחותין משקל ורבנן ההוא

*) (ערכין ד' ז:)

מוספתא מכשירין פ"ב

מיכאן ט"ו מ"ב

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה בכלא בגמלי וכו' בגמלא לעובד מוכיים : (ב) ד"ה סוגיא וכו' דתניא עליה משום סך : (ג) ד"ה פיוסיביה בגלא לרבה לתמר מודה ל"ם : (ד) ד"ה דגיני וגיני אע"ג דמחיים : (ה) ד"ה מיתקם וכו' דכתיב לך פדה תפדה את בכור :

שיטה מקובצת

ה) ור' אלעזר וכצ"ל לקמן בסמוך : ב) תיבת רבי נמחק : ג) איתיביה אביי לא : ד) ספרא חברין תרגומה:ה) אמינא האיל ועריפה במקום : ו) מדתני דבי לוי : ז) שמעון איבעית אימא ר' שמעון לפחת מיתה ואיבעית אימא ר' יהודה אפסידא דבינו ביני : ח) מדתני הואיל ועריפה : ט) מדתני דבי לוי : י) ר"ש נמחק : יא) דמו ולא לגופיה : יב) תיבת הוא נמחק : יג) פליגי לעיל רבנן : יד) דחשיב עליה משום : טו) מילתא היא לאחותי : טז) אביי לרבה דאמר : יז) דשכירה ומכרו לאחרים : יח) כדמפרש בהאי פירקא: יט) שמעון ר"ש לאחר עריפה : כ) דמחיים אי נמי : כא) תפדה הס"ד ומה"ד ובחמש סלעים : כב) שהשחום את העורב : כג) דשחיטתו הויא מחשבתו : כד) ותימה הוא שפירש דדם נחירה מכשיר לעלמא דמאיזה טעם מכשיר כיון כו' שחיטה דדם הלכה: כה) באמים ריין תוס' חולין (דף לה ע"ב) : כו) הדין כל כ"ד עופות חוץ מנשר ויש בכולם סימני טהרה כדמוכח : כז) היא כלל וכנחרו : כח) אשמועינן ת"ש ולא :

רבינו גרשון

בהגג

לעולם מכשיר הואיל ויש בו סימן טהור ואמאי נקט להתלמד : אין הכי נמי · כלומר לר' אליעזר הוא הדין דשחיטה להתעסק נמי לעולם מכשיר הואיל ויש בו סימן טהרה ואמאי נקט דלנימוס אי שחט להתלמד דמיו מכשיר אבל להתעסק אין דמיו מכשיר דלא חשיב לה שחיטה ואכתי לא מצית לאקומי מעמא דר' שמעון ורבנן בפלוגתא דנימוס ור' אליעזר דאמרינן דלמא שאני עורב כו' אלא בעל כרחך איבעי לך לאקומה דבעריפה ממש פליגי ולעולם כדרבה דאמר מודה ר' שמעון דלאחר עריפה אסור ומעמייהו דרבנן דאמרי מממא טומאת אוכלין מעום דעריפה חישבו ור' שמעון סבר אע"ג דעריפה חישבו כיון דקסבר דלאחר עריפה אסורה בהנאה אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחר הוא הלכך לא מממא טומאת אוכלין מעום דעריפה מאחוריו בקופיץ : איתיביה אביי לרבה לא רצה לפדותו עורפו בקופיץ מאחוריו בערפו : אימא · כלומר תריץ לבריתא הכי ואימא וקוברו ומחיים של פסר חמור אסור בהנאה ור' שמעון מתיר · אבל לאחר עריפה מודה דאסור כדאמינא : והא מדסיפא מחיים כו' ואסור בגיזה ועבודה והיינו מחיים : אין רישא וסיפא מחיים ורישא דקתני ואסור בהנאה בהנאת דמיו קאסר דאם מכרו או שכרו אסור בגיזה ועבודה בהנאת גופו: וצריכי למימרי דאי תנא כו' ולעולם לאחר עריפה מודה ר' שמעון דאסור בהנאה: מה פרייה מתרת: לפסר חמור בהנאה אף עריפה נמי מתרת בהנאה ולישתרי לאחר עריפה אפילו לר' יהודה קמ"ל דלא : הוא הפסיד ממונו של כהן · שלא רצה ליתן לו שה בפדיונו מה שיוכה לו המקום לפיכך יופסד ממונו שיקרבנו ולא יהנה ממנו : מני · הא אילימא לר' יהודה מפסד וקאי דאפילו מחיים אסר ליה בהנאה קודם פדייה : אלא לאו א' · שמעון היא : אלמא דקסבר לאחר עריפה אסור בהנאה לא לעולם מהא ליבא למשקרעינו ואפילו הכי הא דתני לוי יכלת לתרוצי איבעית תימא ר' שמעון ואי בעית תימא ר' יהודה יואי בעית אימא ר' שמעון דשרי ליה בהנאה בין מחיים בין לאחר עריפה · ומאי יופסד ממונו דקאסר לאו לאיסורא בהנאה אלא לפחת מיתה קאסר דעכשיו כשעריפו נפחתה דמיו הרבה ממה שהיה שוה בשהוא חי והיינו יופסד ממונו · אבל מ"מ שרי בהנאה לאחר עריפה : ואי בעית אימא ר' יהודה מאי יופסד ממונו דקאסר להפסידא דביני ביני לחמר דבשה שווה דנקא היה יכול לפדות פסר חמור שוה סלע ווהיה מרויח הרבה דביני ביני מה שהחסור שוה יותר מן השה ולאחר פדייה לא מותר בהנאה ועכשיו כשעריפו אינו מפסידו : איכא דמתני לה להא דרב נחמן אהא · כלומר דלא אמרה רב נחמן מימרא ובגון אלא אהא אמרה רב נחמן המקדש בפסר חמור לאחר עריפה ודברי הכל דאפילו ר' שמעון מודה דאסור בהנאה ואינו מקודשת : אי ר' שמעון תיקדשא בכוליה · פסר חמור דהא שרי ליה בהנאה : ואי ר' יהודה תקדש בהך דבינו ביני כלומר שיכולה לפדות חמור ששוה שקל בשה שוה דנקא ובהך דבינו ביני תיקדש : אמר רבה לעולם ר' יהודה ואמאי תני אינה מקודשת כגון שאינו שוה הפסר חמור אלא שקל וסבר לה ר' יהודה כר' יוסי בר יהודה דתניא תפדה בשה תפדה מיד אפילו קודם ל' תפדה כל שהוא כלומר אפילו בשה כל דהוא שאינו שוה אלא זוז : ר' יוסי בר יהודה אמר אין פדייה פחותה משקל · ופפרש לקמן מ"ם וכיון דאין פדיה פחות משקל ופסר חמור אינו שוה אלא שקל ליכא דבינו ביני ואינה מקודשת : אמר מר תפדה וכו' פשטא דלא כתיב ביה לא מבן חדש ולא כתיב דמים בשה : איצטריך · לתנא למימר דאיל ואיתקש לבכור אדם דכתיב אך פדה תפדה את בכור האדם ואת בכור הבהמה הטמאה תפדה:מה בכור אדם אחר שלשים · דכתיב ופדויו מבן חדש תפדה וחמש שקלים דגר פדיונו: כל ערכיך יכלו' כל פדיון שאתה פורה:ורבנן ההוא וכל ערכך יהיה בשקל

בהשג יד הוא דכתיב כלומר עני שאשר ערך השג יד ליתן שקל חייב ליתנו להבן דכתיב על פי אשר תשיג יד הנודר ואם אין לו השג יד ליתן שקל פטור משום שנאמר וכל ערכך יהיה בשקל ולעולם נבי פטר חמור תפדה בכל שהוא: וכמה כל שהוא דתנא אפי' פטרוזא בר דנקא אפי' בשה כחוש שאינו בשה אלא שתות השקל: ה"נ אמר רבא דגרגינא במשנה גדול וקטן תמים ובעל מום מהו דתימא מתניתין כולי האי בר דנקא לא קאמר אי נמי פטרוזא בכחוש לא קאמר קס"ל רב יוסף • ר' מרדכי כהן הוה • ברגינא • וכמה הוי ברגינא תלתא זוזי והיינו פי' לשון ברגינא דרגיל הכא ורגיל הכא כלומר קרוב לזה וקרוב לזה שג' זוזים לא נחסר מסלע אלא זוז ואינו יותר משקל אלא זוז : קשיא אהלכתא אהלכתא' לדעיל אוקימנן אפי' בפטרוזא בר דנקא והכא קאמר אהלכתא ברגינא : כאן בבא ליפלך • כמה יתן אמרינן ליה ברגינא בבא מעצמו אם מודעת עצמו פראי ברנקא הוי פדוי: אלימא ל"ר' יהודה דאמר הקפידה עליו התורה בשה וכדסלקא דעתך מעיקרא דבשה אין ולא במידי אחרינא אלא ל"ר' שמעון • דלא איירי בהקפיד עליו תורה כלל אלמא דסבריא ליה דפודהו דאם בשויין : רב אחא מתני הכי אלא ל"ר' שמעון דרגינא קשי ליה היכי מצי לאוקמה כר' שמעון והא ק"ל ר' יהודה ור' שמעון הלכה כר' יהודה : ועוד דסתם לן חנא כר' יהודה: ועוד דתנן ופטר חמור תפדה בשה מן הכבשים ומן הגיר"ם כ' דבשה דווקא לא מידי אחרינא ואת אמרת הלכה כר' שמעון דסיקס' לה כ"ר' שמעון : אלא אפי' תיפא ר' יהודה' הוא דפודיהו בשויין משום דלא יהא פריוון דפטר חמור מפריון הדקדש דהקדש נפדה בשויין בכל דאר אף הא נמי' והאי דקאמר הקפידה עליו תורה בשה הכי סבירא ליה דלא אמרה תורה בשה להחמיר עליו כלומר בבשה אין ולא במידי אחרינא • אלא בכל דבר נמי יכול לפדותו בשויין ולא אמרה בשה אלא להקל עליו דאם רצה לפדותו בשה אפי' אינו שוה אלא דנקא יכול לפדותו דבהכי הקפידה התורה דאם בא לפדותו בפחות משויו אין יכול לפדותו אלא בשה : איבעיא להו פריוון פדוי לפדותה : כלומר דהאי דפדהו בשה יהא הפטר חמור שלו : או דלמא פריוון פדוי לבעלים כלומר פדוי היא הפטר חמור אבל מ"מ הפטר של בעליו יהיה ולא של פודה : להקדש מדמי ליה ורחמנא אמרונתן הכסף וקם לו • כלומר כל מי שפודה ההקדש הרי הוא שלו אף מי שפודה פטר חמור נמי הוי שלו. אי דלמא • אמר"ג דאמור בהנאה כהקדש כיון דקנו בעליו לתך דביני ביני שיכול לפדות חמור שוה סלע בשה דנקא

לא דמי להקדש • דהקדש אין נפדה פחות משויו והך דביני ביני הוי ממונא דבעלים הלכך הוי כולה דבעלים : ואע"ג שאין לו עכשיו לבעליו רשות ליהנות מחמור משלם תשלומי כפל דכתיב בכל חמור שפודה ועל שלמה וגו' ישלם שנים : ואמאי אין לו עכשיו • והא קא שרי ליה ר' שמעון בהנאה קודם פדייה : אלא משיבא ר' יהודה הוא ואי ס"ד להקדש מדמי ליה אמאי משלם תשלומי כפל לבעלים ונונב מבית הדקדש והאי פטר חמור דהקדש דמי וקרנא לישלם ותו לא מידי אלא מדקתני משלם תשלומי כפל לבעלים ש"מ דממונא דבעלים הוא ופדיונו פדוי לבעלים: אי אתה יכול לומר בבא ליד כהן: כגון שנתנו ישראל שה זה להבן בפדיון פטור חמור וחזר הבהן ומכרו לישראל אי נתנו לו כי האי גוונא אין נכנס לדיר שהרי שנינו הלקוח וכו': אלא בישראל שהיו עשרה ספק פטרי חמורים בתוך ביתו שהפרישם עליהן עשרה שיין ומכניסן לדיר ובמעשרן והן שלו : ה"ה דאפי' היה לו ספק פטר אחד או שנים והפרישם עליהן שיין להקריע ספקן והן שלו שאותן שיין נכנסין עם שאר כבשים לדיר להתעשר • והא דנקיט עשרה רבותא קאמר לן כלומר שיש כהן כדי מעשר בפני עצמן מפרישם עליהן עשרה שיין כיון דשל ישראל הוו מעיקרא והשתא נמי באו ליד ישראל והן שלו דואיל ומחמת כהן באו לו : מבלים ממורדים • ששעשוע כרי וגנמרה מלאכתן למעשר : מעשרן • משום דשל ישראל היו ועכשיו הן של ישראל והן שלו דואיל ומחמת (ישראל) [כהן] באו לו הן שלו אינם שיכול למוכרן התרומות להכן והמדשים ללוי והמדשים ללוי מתרומות דאי אשמעינן הך קמיתא אי אמרינן דמעשר הן שלו משום דקא מיפרש וקאי כלומר כיון דשלא עצמן הן פדויין הפטרי חמור אלא במין אחר בשיין כמו הני שיין דהפרישם עליהן כאילו היו מופרשין שהפרישם אבי אבו כהן והיו שלו וירשו ישראל זה ממנו משום הכי הן שלו: אבל הכא'נבי מבלים ממורדין כיון " דסיגיא ובויה בעי למשרש מעשר אינמא מחצות ומעשרות שלא הורמו (שהרמו) כמי [שלא הורמו] דמיין כשהיו ברשות כהן אלא אינמא השתא צריך לעשרינהו ולמיהבינהו לכהן קס"ל דאשמעינן הכא'במבלים משום הכי מעשרן והן לשלו משום דאפשר לעשורינהו מיניה וביה ודמי כאילו היו מופרשין משעה שנמרחו והא מרח מעשרותיו מציון וירש המבלים והמעשרות מאבי אמו כהן הלכך מעשר והן שלו שיכול למכור המעשרות והדמים שלו • אבל הדם בפטרי חמורים כיון דשה בעלמא בעי אחריי עתה לפדות כל חד וחד ולאו מיניה וביה יכול לפדותן לא אמרינן דדמו השיין כמופרשין וקיימי עד שהיו של כהן אלא השתא צריך לאפרושינהו ולמיהבינהו לכהן

גליון השיש נמי לא יהא ממור מן ההקדש • ע' מוזי אבן מגילה כג ע"ב ד"ה אלא מי קדים :

בסגא יד כתיב • הלומר ערכי עלי ואין לו כדי ערך כתיב ביה (ויקרא כז) על פי אשר תשיג יד הנדר הנדר ובכל ערכך וגו' (נ) דאי נמי ליה שוה שקל לא יעריכנו הכהן פחות משקל: **אלכה כדברי מכמים** • דפריוון בשה כל דהו שה כחוש: **כר דנקא** • קטן שאינו שוה אלא שתות השקל: ה"נ אמר רבא דגרגינא במשנה גדול וקטן תמים ובעל מום מהו דתימא מתניתין כולי האי בר דנקא לא קאמר אי נמי פטרוזא בכחוש לא קאמר קס"ל רב יוסף • ר' מרדכי כהן הוה • ברגינא • וכמה הוי ברגינא תלתא זוזי והיינו פי' לשון ברגינא דרגיל הכא ורגיל הכא כלומר קרוב לזה וקרוב לזה שג' זוזים לא נחסר מסלע אלא זוז ואינו יותר משקל אלא זוז : קשיא אהלכתא אהלכתא' לדעיל אוקימנן אפי' בפטרוזא בר דנקא והכא קאמר אהלכתא ברגינא : כאן בבא ליפלך • כמה יתן אמרינן ליה ברגינא בבא מעצמו אם מודעת עצמו פראי ברנקא הוי פדוי: אלימא ל"ר' יהודה דאמר הקפידה עליו תורה בשה וכדסלקא דעתך מעיקרא דבשה אין ולא במידי אחרינא אלא ל"ר' שמעון • דלא איירי בהקפיד עליו תורה כלל אלמא דסבריא ליה דפודהו בשויין : רב אחא מתני הכי אלא ל"ר' שמעון דרגינא קשי ליה היכי מצי לאוקמה כר' שמעון והא ק"ל ר' יהודה ור' שמעון הלכה כר' יהודה : ועוד דסתם לן חנא כר' יהודה: ועוד דתנן ופטר חמור תפדה בשה מן הכבשים ומן הגיר"ם כ' דבשה דווקא לא מידי אחרינא ואת אמרת הלכה כר' שמעון דסיקס' לה כ"ר' שמעון : אלא אפי' תיפא ר' יהודה' הוא דפודיהו בשויין משום דלא יהא פריוון דפטר חמור מפריון הדקדש דהקדש נפדה בשויין בכל דאר אף הא נמי' והאי דקאמר הקפידה עליו תורה בשה הכי סבירא ליה דלא אמרה תורה בשה להחמיר עליו כלומר בבשה אין ולא במידי אחרינא • אלא בכל דבר נמי יכול לפדותו בשויין ולא אמרה בשה אלא להקל עליו דאם רצה לפדותו בשה אפי' אינו שוה אלא דנקא יכול לפדותו דבהכי הקפידה התורה דאם בא לפדותו בפחות משויו אין יכול לפדותו אלא בשה : איבעיא להו פריוון פדוי לפדותה : כלומר דהאי דפדהו בשה יהא הפטר חמור שלו : או דלמא פריוון פדוי לבעלים כלומר פדוי היא הפטר חמור אבל מ"מ הפטר של בעליו יהיה ולא של פודה : להקדש מדמי ליה ורחמנא אמרונתן הכסף וקם לו • כלומר כל מי שפודה ההקדש הרי הוא שלו אף מי שפודה פטר חמור נמי הוי שלו. אי דלמא • אמר"ג דאמור בהנאה כהקדש כיון דקנו בעליו לתך דביני ביני שיכול לפדות חמור שוה סלע בשה דנקא

אמר רבא אף אנן נמי תנינא גדול וקטן • יש ספרים דגרסי תגינא וקטיא היא זו • **והלכתא** ברגיא • בבא לימלך מוקמי ליה שמורים לפדותו בשה שוה שלשה זוזים יז] רגיל הכא [ח]אבל בעלמא אפילו בפטרוזא בת דנקא ואם אין לו שה לפדותו יח] פודה בשויו ואפי' בשלקי וכד פריק ליה מבכך על פדיון פטר חמור ולא בשעת נתיבה לכהן דמעיקרא דאפקריה ברבוותיה דכהן קאי כדאמר לקמן בשמעתין: ושה יח] בין מכבשים בין מעזים בין זכר בין נקבה בין גדול בין קטן כ] כדתנן במתניתין: ***הפודה** פטר חמור של חבירו פדיונו פדוי • לא דמי לחורש משלו על חבירו דאיבעיא לן פרק אין בין המודר (מלרים דף לו:) אם צריך דעת דהתם כתיב גם אתם לרבות שלוחכם ובעינן מה אתם לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם אבל הכא לא כתיב בעלים כא]: **וגונב** מבית הדקדש כב]:

פרק מרובה (ב"ק דף סב:)

[ג]אימת הך דרשא כג] דקאמר מרעהו ולא מהקדש גפקא ופיסם אים לא מיותר דגזבר ממי מקרי אים ולא משתמע כד]כלל מאים[ג]למעוטי דבכל דבר שהוא לשון זכר שייך לשון אים ואשה[ד] על נקבה כמו (שמות כו) אשה לא אל אחותה[ה]והא דאמרינן הכא מבית המים ולא מבית הקדש כדכפקא מרעהו ומשום דהא קרא וגונב מיירי בהשלומין מייתי לה": **שהיו** לו כד] עשרה ספק [פטרי] חמורים מפרים עשרה שיין ומעשרן והן שלו • לפר"ש דמפרש לעיל *כה[ו]ן פודה ומחזר אפילו פעמים הרבה אספיקות קלי קשה למה לי עשרה שיין בשה אחד סני לכל לפירוש הקונטרס כו]דאיהו חוזר ופודה אלא אם כן נתנו לכהן ומחזר ונקמן ניחא ומיהו לפירושו נמי קשה כז] הא דלקמן ישראל שהיו לו ' פטרי חמורין ולאין בכולן ביהו שנפלו לו מבית אבי אמו כהן ואותו אבי אמו כהן נפלו לו מבית אבי אמו ישראל מפריש עליהן עשרה שיין ומעשרן והן שלו ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה ג) ישראל שהיו לו עשרה ספק פטרי חמורים מפריש עליהן עשרה שיין ומעשרן והן שלו ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה ישראל שהיו לו טבלים ד) ממורחין בתוך ביתו שנפלו מבית אבי אמו כהן ואותו אבי אמו כהן נפלו לו מבית אבי אמו ישראל מעשרן והן שלו וצריכא דאי אשמעינן קמייתא משום דקא (ג) מפריש וקאי אבל הכא *מתנות ח] שלא הורמו כמי שלא הורמו דמיין אימא לא ואי אשמעינן הכא דאפשר לעשורי מיניה וביה דהא מנח אבל התם כיון דשה מעלמא בעי אחריי ט] ומפריש וקאי אימא לא צריכא אמר רבי שמואל בר נתן אמר רבי חנינא הלוקח טבלים

בהשג יד כתיב אמר רב נחמן הלכה כדברי חכמים וכמה אמר רב יוסף אפי' [ט]פטרוזא בר דנקא אמר רבא אף אנן נמי תנינא גדול וקטן פשיטא מהו דתימא כולי האי לא אי נמי פטרוזא לא קמ"ל רבי יהודה נשיאה הוה ליה פטר חמור שדריה לקמיה דרבי טרפון אמר ליה כמה בעינא למיתב לכהן אמר ליה הרי אמרו *עין יפה בסלע עין רעה בשקל בינונית ברגיא אמר רבא הלכתא ברגיא אוכמה תלתא זוזי רגיל הכא ורגיל הכא קשיא הלכתא אהלכתא לא קשיא כאן בבא לימלך כאן בעושה מעצמו אמר רבי יצחק אמר ריש לקיש *מי שיש לו פטר חמור ואין לו שה לפדותו פודהו בשויו למאן אילימא לרבי יהודה הא אמר הקפידה עליו תורה בשה אלא לרבי שמעון רב אחא מתני הכי רבינא קשיא ליה *רבי יהודה ורבי שמעון הלכה כרבי יהודה וסתם לן תנא כרבי יהודה ואת אמרת הלכה כרבי שמעון אלא אפי' תימא רבי יהודה *לא יהא חמור מן ההקדש ולא אמרה תורה בשה להחמיר עליו אלא להקל עליו ט) רב ג) *נחמן בריה דרב יוסף *פריק ליה בשילקי בשויו אמר רב שיזבי אמר רב הונא *הפודה פטר חמור של חבירו פדיונו פדוי איבעיא להו פדיונו ג) לפודה או דלמא 'פדיונו לבעלים אליבא דר"ש לא תיבעי לך כיון דאמר מותר בהנאה ממונא דבעלים הוא כי תיבעי אליבא דרבי יהודה דאמר אסור בהנאה להקדש מדמי ליה ורחמנא אמר *ונתן ז] הכסף וקם לו או דלמא כיון ה] דקני להו (ט) בביני וביני לא דמי להקדש אר"נ ת"ש 'הגונב פטר חמור של חבירו משלם תשלומי כפל לבעלים ואע"פ שאין לו עכשיו יש לו לאחר מכאן מני אילימא ר"ש אמאי אין לו עכשיו אלא פשיטא רבי יהודה הוא אמר רחמנא *ולא מבית הקדש *ותו לא מידי: ז] אחת ביכרה ואחת שלא ביכרה [כו']: ת"ר כיצד אמרו נכנס לדיר להתעשר אי אתה יכול לומר בבא ליד כהן שהרי שנינו ג) *הלקוח ושניתן לו במתנה פטור ממעשר בהמה אלא 'בישראל שהיו לו עשרה ספק פטרי חמורים בתוך ביתו שמפריש עליהן עשרה שיין ומעשרן והן שלו מסייע ליה לר"נ דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה ג) ישראל שהיו לו עשרה ספק פטרי חמורים מפריש עליהן עשרה שיין ומעשרן והן שלו ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה ישראל *שהיו לו עשרה פטרי חמורים ודאין בתוך ביתו שנפלו מבית אבי אמו כהן ואותו אבי אמו כהן נפלו לו מבית אבי אמו ישראל מפריש עליהן עשרה שיין ומעשרן והן שלו ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה ישראל שהיו לו טבלים ד) ממורחין בתוך ביתו שנפלו מבית אבי אמו כהן ואותו אבי אמו כהן נפלו לו מבית אבי אמו ישראל מעשרן והן שלו וצריכא דאי אשמעינן קמייתא משום דקא (ג) מפריש וקאי אבל הכא *מתנות ח] שלא הורמו כמי שלא הורמו דמיין אימא לא ואי אשמעינן הכא דאפשר לעשורי מיניה וביה דהא מנח אבל התם כיון דשה מעלמא בעי אחריי ט] ומפריש וקאי אימא לא צריכא אמר רבי שמואל בר נתן אמר רבי חנינא הלוקח טבלים

ממעשר

(ה) [נעיל ב: ב"מ] כ) לקמן מה: [ב"ק קיז:] ג) כ"מ ז. ד) פיסח"י מכלן עד סוף המעמד דלפס בתחלת ע"ב ממעשר

דגרסות צ"ק [ח] וגיגל הכא אבל הוא עמוד אפי' בפטרוזא בת דנקא דס"ד ולחמ"כ ולאין לו שה [כ] ליתא נמי כך דרשא וקשה דמנעטא כו' ופיכתבי דלאו מיתורא דלים קדיים דגזבר נמי [ג] למעוטי הקדש [ד] על לשון נקבה [ה] ל"ל בקרבנים [ו] דפודה ומחזר ופודה

(ה) ד"ה אל דלמא וכו' כמה כל שהוא אע"ג דכולהו : (ו) ד"ה ואם"פ וכו' מכבשיו כו לשות : (ז) ד"ה ומתן : (ח) ד"ה אל דלמא וכו' כמה כל שהוא אע"ג דכולהו : (ו) ד"ה ואם"פ וכו' מכבשיו כו לשות : (ז) ד"ה ומתן שלו וכו' אחר כהן אחר כהי נמי :

שיטה מקובצת

ל) פטרוזא • עיין תוס' מנחות (דף ק"ו ע"ב): ב) רב נחמיה בריה : ג) פדיונו פדוי לפודה : א"ר פדיונו פדוי לבעליו: ד) ונתן • (קדושין דף פ ע"ז ודף יח ע"ב) שנת דף קבת ע"ז ובכרות דף מט עיזכיון דף לח ססחים דף לא כ"מ דף ד' מלרכין דף לג): ה) דקני להך דביני וביניני ו) ונתב"(ב"ק דף סו) : ז) מתיבת אחת עד תיבת ת"ר נמחק : ח) מתנות שהורמו לאו כמי שהורמו דמיין : ט) אחריי מופרש ובאי לא אמרינן צריכא : י) מה"ר אף אנן נמי ישראל : יא) ליתן אפילו בדנקא אבל : יב) דשלקא דעתא מעקרא : יג) תיבת כל ל"ש : יד) דאם נתנו ישראל לכהן שוב : טו) ודאי חייבין תיבת דאז נמחק : טז) מהן והכהן המורישו: יז) ווזים דרגיל הכא ורגיל הכא בעושה מ:יצמו אפילו : יח) לפדותו פדהו בשויו : יט) אחריי פדהו בשויו ואפילו בשליקי ובכדיריק ליה מבכך אבל"ו על פדיון: יט) ושה דאמרינן בין: כ) קמן בין תם בין בעל מום כדתנן: כא) בעלים מכלל הס"ד: כב) דרשא והך דרשא דקאמר: כג) משתמע עיין תוס' (ב"ק דף סג ע"א) : כד) לו עשרה ספק פטרי חמורים : כה) לעיל דפודה דחוזר: כו) הקונטרס דמפרש דאינו: כז) קשה מההיא: כח) שיין ומעשרן והן שלו לפה לי תיבת התם נמחק : כט) סני דרבין שמן הדין: ל) וחזר ולקרוי כיון דמכה [לא] דאע"ג שכולן פדיון פטר חמור :

[קדושין נד:מי: נח: נדרים פסי ל"ב קבא: מכות כ. מולין קנ:]

הגהות הב"ח

(א) נמ' לו דלמא כיון דקני לכו דביני וביני : (ב) שם דקא מוסרה וקא: (ג) רש"י ד"ה כמצא וכו' דאי נית לים נמי שוה : (ד) ד"ה ומחזר וכו' ולא מלי לגזוני ליה כאי פודה כל"ל ותיבת כהן קס"ל :

נ א ב ב ד מיי' פי"ב מהלכות בכורים סלכה יא ל טוס"ע סמג עמין קמה קמו טוש"ע י"ד סי' שכא סמיף ה :

נא ה ו מיי' שם סלכה יג טוס"ע שם סמי' ה :

נב ז מיי' פ"ב מהלכות בכורים סלכה ג : נגיגה סלכה ג :

נג ח מיי' שם סלכה ג :

נד ט מיי' פ"ו מהלכות בכורות סלכה י :

עיין מל"מ מלכות הקדומות פ"ד הל"ב

נה י מיי' פ"ב מהלכות בכורים סלכה כג :

נו כ מיי' שם סלכה כה:

עין משפט נר מצוה

נז א מיי' פ"ז מהלכות תרומות הלכה יח:

נח ב מיי' פי"ז מהלכות מעשר הלכה יג:

נט ג מיי' שם הלכה טוז:

ס ד מיי' פי"ב מהלכות בכורים הלכה ה סמג עשין ריח עוש"ע יו"ד סי' שכא סעיף ו:

דגנך אמר רחמנא ולא דגן עובד כוכבים·יא] למאן דדרים במחות פרק ר' ישמעאל (דף סז·) דגנך ולא דגן עובד כוכבים יב] פריך שפיר למאי מעשרן דתבואה זו גדילה ונתמרחה כרשות עובד כוכבים וא"ח מאי קשה ליה הכא דלמא שביחה ליה כמ"ד מירות הטובד כוכבים אינו פוטר ודגנך למטע מירות הקדש וכי תימא הא דפליגי במירות עובד כוכבים דגן גדל כרשות ישראל אבל גדל כרשות עובד כוכבים ומרחינהו עובד כוכבי"ל] פטור מכל מקום מאי קשיא דלמא בגדל כרשות ישראל וי"ל דמשמע ליה דאיירי בגדל כרשות עובד כוכבים אבל סוגיא דמנחות (דף סו·) מוכח דפליגי אפי' בגדל כרשות עובד כוכבים וי"ל דיסח ליה לגמרי מו] הכא כגולי עלמא דלא ליה לגמרי מו] וכמיהו קשה דאפילו אם אין מירות דעובד כוכבים כו' כבתוב בתוס'·יב] אפי' לדעת הרא"ש דאיכא מירות דעובד כוכבים אינו אלא מדרבנן אלא מאי דאמר ר' אבא אמר ר' יוחנן אמר רבי יוסי בר חנינא אמר ר' אלעזר אמר ר' אלעזר בן עזריה אמר ר' אלעזר בן ערך אמר ר' אלעזר בן מתיא אמר ר' אלעזר בן שמוע אמר ר' אלעזר בן חרסום אמר ר' אלעזר בן אבינא אמר ר' אלעזר בן אבינא אמר ר' אלעזר בן אבינא

ולא בפריפה • כגון שנתחבו רגליו מן האורובה ולמעלה • ולא בכלאים • בשה הבא מעו ומרחלי ולא בבוי • הבא מן החיש ומן חצבה • ור' אלעזר פתיר בכלאים מפני שהוא שה • שאביו ואמו מין בהמה • נתנו לכהן • תפסד חמור • אין הכהן רשאי לקיימו שלא יערפנו עד שיפריש הכהן שה תחתיו והוא שלו מפני גזרת הכתוב ואם לא תפדה וערפתו • נאמר כאן שה • תפדה בשה ונאמר להלן בפסח שה תמים זכר בן שנת • מה להלן פרם לבל השמות הללו • משום דפסח קדשים הוא ואמריינן נבי קדשים שור או כשב (לרבות) פרם לכלאים או עז פרם לגדמה כי יולד פרם ליוצא דופן • אף כאן • בהאי תפדה בשה פרם לכל השמות הללו • בן פקועה • שה חי שנמצא בבטן בהמה שחוטה • כבשיארא בדיקולא דמי • וכשהוט הוא ואין פודין בו • דלפת שה בפסח אמרינן פרם ליוצא דופן והיינו בן פקועה ומשום הכי בבטן פרינן • אי סה להלן זכר כו' • בגדמה • היינו שאביו איל ואמו רחל אלא שדומה למין אחר • בגדמה מיבעיא • שהרי אביו ואמו מין אחד • דאי פרה שילדה מין עז אין פודין דאמרינן עגל הוא • דאי רחל שילדה מאיל מין עז פודין בו • וש"מ דאית ליה דפודין בגדמה מ"מ) מיבעיא: אמר לך רבי אלעזר מי קתני בבריית' רחל שילדה מין עז הא לא קתני לה בהדיא אלא למידק מינה הכי לרבי אלעזר אע"ג דאיכא למידק הכי הוא לא איצטריך לאשמועינן דכיון בכלאים פודין כ"ש בגדמה אלא הא' גופיה בריתא גופה איצטריך לאשמועי' דפרה שילדה מין עז אין פודין אתי: לא תימא • דעז מעליא הוא ופודין בו אלא זיל בתר אימיה ועגל הוא ולא איירי בגדמה אלא בהאי נוטפא: אי זה כלאים רחל וכו' הכי תריץ ליה איזהו דומה לכלאים דא"ג דלאו כלאים הוא דשוייה רבנן לאסורייה דאמרינן היינו רחל שילדה כמין עז דהאי לאו כלאים הוא אלא נדמה ואפילו הכי אסור כלאים: ולמאי • קאמר דאסור בכלאים אי לקדשים לזבחים מאי קמ"ל דתני רבה בר שמואל (אי לקדשים דמם') הא לא איצטריך לאשמועינן דמתרמא קרא דמסעם לכלאים מקדשים מתתם נמי אימעום נדמה מקדשים דתניא שור או כשב וכו': ואי משום למעוטי נדמה מבכור הא נמי מקרא נפקא דכתיב אך בכור שור עד שיהא הוא שור ובכורו שור פרם לגדמה • ואי למעוטי ממעשר בהמה תחת תחת מקדשים נמר כתיב במעשר כל אשר יעבור תחת השבט וכתיב בקדשים תחת אמו מה תחם פרם לנדמה אף במעשר נמי אלא לאו לאסור חמור איצטריך לאשמועינן דהא דתני רבה בר שמואל דאין פודין בגדמה ותפשוט מהכא: לא לעולם • לא תפשוט ולמעוטי איצטריך למעוטי וכגון דיש בו מקצת סימן דומים לאמו: מהו דתימא • העברה הטבר מבכור גמר כתיב במעשר כל אשר יעבור תחת השבט וכתיב בבכור והעברת כל פטר רחם מה נבי בכור אסורין בו כיש בו מקצת סימנין דומין לאמו חייב בבכורה אף במעשר נמי נימא דכי יש במקצת סימנין דליחייב במעשר: קמ"ל • דתני רבה בר שמואל דלא משום דתחת תחת מקדשים גמר: ואכתי לא ידענן אי פודין אי לא פודין: פסולי המוקדשין • כגון בעל מום שנפדו ביון דאמר פטר חמור מותר בהנאה קרום פדייה הולן הוא שמותר בהנאה כתולין • ופרקינן בברכה פסולי המוקדשין דכיון דמותר בהנאה אין כאן איסור חל על איסור דפסולי המוקדשין יש כאן איסור גיזה ועבודה כדאמר בפרק דלקמן תוזבח ולא גיזה בשר ולא חלב דהיינו עבודה הולב: אלא כי תיבעי לך אליבא דרבי יהודה וכו' • אין איסור פטר חמור דאסור בהנאה [הא] על איסור פסולי המוקדשים דאסור בגיזה ובעבודה הילכך אין פודין • אי דילמא • כיון דלא אלים קדושת פטר חמור למיתפס פדיונו שיהא אסור בהנאה • והאי דחייבא רחמנא למיפרקיה אפקועי איסורין בעלמא הוא כדי שיהא פטר חמור בהנאה ולא שתהא חלה קדושתו על פדיונו הכי נמי אין איסורי הנאה כלל על איסורי פסולי המוקדשים ואין [כאן] איסור חל על איסור ופודין בבהמה פסולי המוקדשין: נמי דומה מאי דכתיב בהו • בפסולי המוקדשין בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדיו כצבי וכאיל הוא הטמא היינו בעל מום • מה צבי ואיל אין פודין בו כדתנן אין פודין לא בחיה: השתא דאתית להכי

מתני' לא בחיה • צבי ואיל: ולא בשחוטה • ואפי' (ב) שה שחוטה: בריפה • (ג) שנתחבו רגליה מן האורובה ולמעלה: בלאים • הבא על הרחל: בוי • ספק מיה ספק בהמה: בדין רחל וכין [ד] עז קרויין שה: נתנו לכהן • הפטר חמור (ד): גמ' לכהן • בפסח: לכל השמות • שבמצוה הפסח אינו בא עגל ואיל וכתיב (שמות יב) שה מן הכבשים ומן העזים ולא שחוטו דבעינן שחיטה לשם פסח וכלאים נמי לא דכלאים אין קריבין לגבי מזבח כדקתני לקמן שור וכשב פרט לכלאים: כן פקועה • שנמצא מי בבהמה שחוטה: פלוגתא דר"מ ורבנן כפ' בהמה המקשה (חולין דף עד): בדיקולא • קלחת כלומר בשחוטה דמי ואין פודין בשחוטה: אי דלמא כו' • וכל הגך אין פודין דאמר במתניתין אלא בשויין קלמרינן דלי בשויין אפי' בשלקי שרי: כן פקועה פסול לפסח דאינו קרב למזבח דתניא כפ' שני דשמיטים חולין (דף לח): כי יולד פרט ליולא דופן: שם מלא אמני ליס • ומסתברא למעוטי כן ופקועה דכשחוט דמי ולא שה הוא ותפדה מרבי' בעל מום ונקבה וכן שני שיש דשה ניכוו: בכלאים • דתני מיני הוא פרקינן דקתני במתניתין ר"ח מתיר בכלאים: פרס שילדה מין עז אין פודין • דעגל הוא: בכלאים (ה) פרקינן • וכ"ש בגדמה ול"ל למיתנייה: היא גופה אינמיריכא ליס • ולא משום [ג] דוקיא לאתא: בלאים הוא • בתמיה הא דגדמה הוא: למאי • קאמר דשוייה רבנן לגדמה כי בלאים • שלא לגבי מזבח ל"ל למתנייה לגדמה בלאים כי היכי דפשיטא לן בכלאים פשיטא לן בגדמה: אי נבכורה • לאסמועי' דלא קדוש בבכורה [ג] בכלאים פשיטא דלא בכור שור כתיב והכתיב אימעוט: אי למעט ממעשר • דכי היכי דבכלאים לא מעשרין אף גדמה לא: פשיטא • תרוייהו מחד קרא נפקי תחת תחת כתיב הכא תחת השבט וכתיב בבכור פטר רחם מה בבכורה חייב דאמרמ' ואם יש בו מקצת סימנין חייב אף במעשר נמי ליכא ליכא מי ליטול מעשר ומעשר אינו מעשר אלא בכלאים לית לה דתחת תחת גמר מקדשים כי היכי דלמזבח לא קרב כדאמר בריש פירקין (דף ה:) מום קבוע הוא ליטמא עליו במעשר נמי לא קדוש: פסולי המוקדשין • שנפדו ויולאין לחולין: כיון דאמר • פטר חמור מותר בהנאה קודם פדיון חולין הוא הפטר חמור ויכול לפדותו בה דליכא למימר איסור חל על איסור דבהמה פסולי המוקדשין לית בה קדושה אפי' לאחר פדיון דאסירי בגיזה ובעבודה ל] • דלא תפיס פדיונו • שהשה הניתן תחתיו אין בו משום קדושה: צבי ואיל • כתיב בפסולי המוקדשין דכתיב (דברים יב) רק בכל אות בפסוך וגו' ובפסולי המוקדשין מדבר:

גמ' מתני' מני בן בג בג היא דתניא בן בג בג אומר נאמר כאן שה ונאמר להלן שה מה להלן פרט לכל השמות הללו אף כאן פרט לכל השמות הללו אי מה להלן *זכר תמים ובן שנה אף כאן זכר תמים ובן שנה ת"ל תפדה תפדה ריבה אי תפדה תפדה ריבה אפי' כל הני נמי א"כ שה שה מאי אהני ליה *איבעי' להו מהו לפדות בבן פקועה אליבא דר' מאיר לא תיבעי לך דכיון דאר"מ בן פקועה טעון שחיטה שה מעליא הוא אלא כי תבעי לך אליבא דרבנן דאמרי שחיטת אמו מטהרתו בבישרא בדיקולא דמי או דלמא כיון דהשתא מיהא רהיט ואזיל שה קרינא ביה מר זוטרא אמר אין פודין ורב אשי אמר פודין א"ל רב אשי למר זוטרא מאי דעתיך דילפת מפסח אי מה להלן *זכר תמים ובן שנה אף כאן זכר תמים ובן שנה תפדה תפדה ריבה אי תפדה תפדה ריבה אפילו בן פקועה נמי א"כ שה שה מאי אהני ליה איבעיא להו מהו לפדות בגדמה אליבא דרבי אליעזר לא תיבעי לך השתא בכלאים פרקינן בגדמה מיבעיא כי תיבעי לך אליבא דרבנן בכלאים הואדלא פרקינן בגדמה פרקינן או דלמא ל"ש ת"ש "פרה שילדה מין עז אין פודין הא רחל שילדה מין עז פודין מני אילימא אליעזר הא בכלאים נמי פרקינן אלא לאו רבנן היא לא לעולם ר' אליעזר היא גופה קמ"ל דפרה שילדה מין עז אין פודין לא תימא זיל אבתריה דידיה והאי עז מעליא הוא אלא זיל בתר אימיה והאי עגל הוא ת"ש דתני רבה בר שמואל איזהו כלאים רחל שילדה מין עז ואבין שה אביו שה כלאים הוא נדמה הוא אלא איזהו דמי לכלאים דשויוה רבנן כי כלאים רחל שילדה מין עז ואבין שה למאי אי לקדשים מהיכא דממעט כלאים מהתם ממעט נדמה דתניא *שור או כשב [ו] פרט לכלאים [ז] או עז פרט לנדמה [ח] אי לבכור °אך בכור שור אמר רחמנא [ט] עד שיהא הוא שור ובכורו שור [י] אלא למעשר תחת תחת מקדשים גמר אלא לפטר חמור לא לעולם למעשר וכגון שיש בו מקצת סימנין מהו דתימא העברה הטבר מבכור גמר קמ"ל תחת תחת מקדשים גמר איבעיא להו מהו לפדות בפסולי המוקדשין אליבא דר"ש לא תיבעי לך כיון דאמר מותר בהנאה חולין הוא כי תיבעי לך אליבא דרבי יהודה דאמר אסור בהנאה מאי כיון דאסור בהנאה אין איסור חל על איסור או דלמא כיון דלא תפיס פדיונו אפקועי איסורא בעלמא הוא אמר רב מרי בריה דרב כהנא מי זוטר מאי דכתיב בהו בצבי ובאיל מה צבי ואיל אין פודין אף פסולי המוקדשין אין פודין השתא דאתית להכי לר'

מלכלאים ותיאך תלי נדמה בכלאים דקאמר שהוא בכלאים' תוס' חיצוניות: ל] דאפשרי בגיזה ועבודה' הלכך אין פודין אי דלמא כיון דלא אלים קדושת פטר חמור למיתפס פדיונו שהיה פדיונו אסור בהנאה והא דתייבת רחמנא למפרקיה אפקועי לאיסורא בעלמא הוא כדי להתיר הספר בהנאה ולא שתהיה קדושתו חלה על פדיונו הכי נמי (אין איסור חל על איסור פסולי המוקדשין) אין כאן איסור חל על איסור ופודין בבהמת פסולי המוקדשין דלא תפיס פדיונו וכו': ם] אלא כשהאחד נוטה לצד היוב או לצד פטור יותר מהבירו דמסוס ממעט לקוח אפי' לפי' ר"ת ועוד מאי דקאמר שהיה לוקח מן העובד כוכבים אז קרי ליה חיוב על הפטור אז הפטור על החיוב וכו': ו] לא שייך אלא אחר מירוח וההיא דפרק השוכר את הפועלים דדרוש כנפשך שבעך מה נפשך אתה אוכל ופטור מוקי לה בתאנה העומדת בגינה ונוטה נוטה לחצר או לבית הבעל הבית עיניו בתאנה ולוקח עיניו בבקרו ובריך ולוקח מראורייתא מי מיחייב ותתניא וכו' ומאי קשיא הא קודם מירוח מיירי דקא קני לה בעודה מחוברת בתאנה ועוד דע"כ קודם מירוח איירי דהא אין פועל אוכל בדבר שנגמרה פלאכתו למעשר כדתנן תתם והרי"ם פפרש אפבא מר"ת דלוקח קודם מירוח פטור אבל אם נתמרח ביד מוכר דחל עליו חיוב מעשר הו לא מיפסר בלקיחה והך דשמעתין יש ליישב כדפי' ויש לתמוה וכו': ז] ר"א מתיר בכלאים וכו': ח] אלמא דר"א פליג על ר' אליעזר בר פלוגתיה דר' ר' ומיהו נראה דדוקא קאמר דלא כר' אליעזר אבל לר"א ניחא דלרבי יהושע דאסר ליה באכילה מטה כשבים לא אצטריך בנין אב דרבא לומר שאין פודין בו אבל לר"א דשרי באכילה אצטריך שה דרבא לומר שאין פודין דילפינן משה דפסח אע"ג דלר"א שרי לפדות בשאר כלאים מפני שהוא שהולא לאכילה אלא אם כן מרבינן ליה מתפדה תפדה ה"ם בכלאים דכולו טהור אבל בכלאים כו הבא שנולד מן הטהור[ועיבורו מן הטמא] בכלאים דכבש ועוי בכ"ם בתוס' כ"ו: קמ"ל

הגהות הב"ח (א) גמ' ובכורו שור לי למעטיה: (ב) רש"י ד"ה ולא וכו' בשה: (ג) ד"ה מרפה כגון שנתחבו: (ד) ד"ה נתנו וכו' ממור עגמנו הס"ד: (ה) ד"ה בכלאים נמי פרקינן:

הגהות צ"ק [א] פייס: [ב] דוקיא: [ג] בכלאים: [ד] לאותו כוביא: [ה] ניתמעטו כו' ואין קנין פליגי לעמעטיה ללא: [ו] שמולא: [ז] מפרקינן: [ח] בכלאים שה לתיבו לא לאכילה: [ט] מ"מ מקדשים: [י] הכא בגדמה: [יא] ובכ' כל ש'

א מ"ר' פ"ב מהל' כמוכים הלכה ה סמג עשין קמה קמו עוטה"ע י"ד סי"ב:ב סב ב מ"ר' פ"ה מהל' מלכות אסורות הל' יד עור ס"ע י"ד סי' יג סעי' ב:

ג"ח דר"מ מדר"מ

סג ג מ"ר' פ"ב מהל' כמוכים הלכה ט עוטה"ע י"ד סימן שכא סעיף ד:

סד ד מ"ר' שם עוטה"ע שם סעיף ג:

שיטה מקובצת

ם] אין הכהן רשאי לקיימו אלא רשאי לעורפו עד שיפריש שה תחתיו דנשחרו כתנים וכו' אין לכהן בנוף פטר של ישראל שום היתר לר' יהודה דאמר הבנאה ולר"ש שעובר כל שעה שאינו פודהו כמו ישראל' תוס' חיצוניות: ב] או עז פרס לגדמה: וא"ת תיפוק ליה דהוי מומא כדמשמע לעיל וי"ל דאצטריך לחמורה ואע"ג דהיילה על בעלת מום קבוע וא"ת ליל קרא תיפוק ליה דגילף בקדשים מבכור מנ"ש דתתת תתת ויש לומר דאצטריך היכא דמקצת מימנים דומה לאמו דאז מחייב בבכורה וא"ת ולשתוק מאו למעט כלאים ושמעינן ליה מתתת תתת מבכור ובכור ידעינן מכ"ש מגדמה או מבנין אב דרבא וי"ל דאי לא הוה כתיב אלא חד או הו"א דאתא לרבות נדמה כמו או דכתיב נבי מבריחה ומכירה (דהוה משמע) (כדמשמע) בפ' מרובה (דף עז) וא"ת ולשתוק מתרי או דכתיבי ושור וכשב ועז ממעטינן כלאים ונדמה מתתת תתת דבכור וי"ל דאצטריך חד או למעט נדמה אף מקצת סימנים דומה לאמו דרבנן נבי בכור ומדאצטריך למכתב ימיה חד או אצטריך למכתב אידך דלא נדרוש אי לרבות דמשמע בפרק מרובה וא"ת ולשתוק מבכור שור וכשב ושמעינן נדרמה לא קדיש מנ"ש דתתת תתת מקדשים וי"ל כיון דאצטריך למכתב אך לרבות מקצת סימנין דומה לאמו כתב נמי בפור שור וכשב דאך לחודיה לא מצי למכתב' תוס' חיצוניות: ג] אי לבכור אך בכור וכו' ובכורו שור ותו לא איכפת לן אי הוי כלאים או לא ותימה להר"ם מאוורא דבפרק מרובה משמע דפשוט הוא למעט נדמה מבכור דקאמר אי לבכור תתת תתת ליף מקדשים אי נמי אמר מעטם ליה כלאים מיבעיא לכ"נ לפרש דאך בכור אמר רחמנא וא"כ פשוט לי לשעם נדמה בבור

אעג"ג דשרי באכילה ולפינן משה דפסח ולא מרבינן ליה מתפדה תפדה ה"ם בכלאים דכולו טהור אבל בכלאים כו הבא שנולד מן הטהור[ועיבורו מן הטמא] בכלאים דכבש ועוי בכ"ם בתוס' כ"ו: קמ"ל